

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ
«УПРАВЛІННЯ КАР'ЄРОЮ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 «Управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Управління кар'єрою. Робоча програма факультативного курсу для здобувачів вищої освіти економічного факультету зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Розробник Д.М. Утеченко. Біла Церква: БНАУ, 2021. 13 с

Розробник: доктор філософії, доцент Утеченко Д.М.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту
(Протокол № 1 від 27.08.2021 р.)

Завідувач кафедри менеджменту,
д-р екон. наук, професор _____Ю.С. Гринчук

Гарант ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»
канд. екон. наук, доцент _____ К.В. Ткаченко

Схвалено методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Голова науково-методичної комісії,
д-р екон. наук, професор _____І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ «УПРАВЛІННЯ КАР'ЄРОЮ»	6
5. СТРУКТУРА ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ	9
6. ЗМІСТ ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ	9
6.1. Лекції	9
6.2. Практичні заняття	10
6.3. Самостійна робота	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	12
8. ЕЛЕМЕНТИ КОНТРОЛЮ	12
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

1. ОПИС ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ

Згідно з навчальним планом на 2021–2022 навчальний рік на вивчення дисципліни «Управління кар'єрою» (факультатив, рекомендовано для четвертого року навчання) для підготовки бакалавра виділено всього 45 академічних годин (1,5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 30 години (лекції – 18, практичні заняття – 12), самостійна робота студентів – 15 годин.

Опис факультативного курсу за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика факультативного курсу	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 1,5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Факультатив	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 1,5	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	4-й	
		<i>Семестр</i>	
		7-й	
		<i>Лекції</i>	
Загальна кількість академічних годин – 45		18 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1; самостійної роботи студента – 0,5	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		12 год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		15 год.	
		Підсумковий контроль: залік (сертифікат)	

Даний факультатив пропонується для здобувачів вищої освіти першого рівня підготовки спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та передбачає оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо планування та розвитку індивідуальної кар'єри, а також управління кар'єрним розвитком співробітників компанії відповідно до основних тенденцій соціально-політичного та економіко-технологічного розвитку світового суспільства у найближчій перспективі.

В результаті освоєння курсу здобувачі повинні розуміти, як влаштоване бізнес-середовище, робота сучасної компанії, вміти керувати кар'єрними процесами та кадровими ресурсами, а також приймати у зв'язку з цим ефективні управлінські рішення.

За підсумками вивчення факультативного курсу студент повинен знати: теоретико-методичні засади кар'єрного розвитку; основні закономірності індивідуального кар'єрного розвитку; різноманітні форми управління кар'єрою співробітників у організації.

Вміти: оцінити особистісний кар'єрний потенціал, а також індивідуальні характеристики людини для розробки кар'єрних планів та вибору ефективного кар'єрного шляху;

Володіти: навичками самомотивації для кар'єрного просування; навичками планування кар'єрних процесів в організації.

В рамках факультативу «Управління кар'єрою» передбачено вивчення наступних розділів:

1. Теоретико-методологічні засади кар'єрного розвитку.
2. Управління індивідуальним кар'єрним розвитком.
3. Управління кар'єрою співробітників.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ

Факультативний курс «Управління кар'єрою» є важливим інструментарієм для формування у здобувачів навичок розвитку фахівця для подальшого використання у майбутній практичній діяльності та базується на знаннях таких дисциплін, як: «Менеджмент», «Лідерство та командотворення».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- володіти понятійним апаратом та базовою термінологією курсу;
- оцінювати та аналізувати основні закономірності індивідуального кар'єрного розвитку;
- оцінювати особистісний кар'єрний потенціал, а також індивідуальні характеристики людини для складання кар'єрних планів та вибору ефективного кар'єрного шляху;
- проводити моніторинг ринку праці, оцінювати основні характеристики та інтерпретувати дані;
- володіти знаннями про основні способи фахового позиціонування;
- вибудовувати траєкторію професійного позиціонування залежно від ситуації та завдання;

- володіти знаннями про загальні принципи та підходи управління кар'єрою персоналу в організації;
- володіти знаннями про різноманітні форми управління кар'єрою співробітників організації; мати навички планування кар'єрних процесів у організації.

4. ПРОГРАМА ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ «УПРАВЛІННЯ КАР'ЄРОЮ»

Теми лекційних занять:

Тема 1. Кар'єра як елемент теоретичного осмислення

1. Концепція кар'єри.
2. Еволюція уявлень про кар'єру.
3. Основні напрями дослідження кар'єри.
4. Кар'єра та професіоналізм. Кар'єра 21 століття – «кар'єра без кордонів».
5. Типологія кар'єрного розвитку.
6. Нетрадиційні варіанти кар'єрного розвитку: фріланс, дауншифтинг.

Тема 2. Закони кар'єрного розвитку

1. Характеристика стартових умов кар'єри: батьківська сім'я, освіта, особисті характеристики.
2. Компенсація несприятливих умов старту.
3. Кар'єрні мотиви та ціннісні орієнтації.
4. Мотивація кар'єрного розвитку.
5. Особистісні причини кар'єрного успіху.
6. Ухвалення кар'єрних рішень. Періоди та критичні точки кар'єри.
7. Гендерні відмінності під час побудови кар'єри.

Тема 3. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Україні та за кордоном

1. Характеристика ринку праці в Україні.
2. Галузевий зріз динаміки ринку праці.
3. Перспективні ринкові ніші.
4. Способи побудови кар'єри у вітчизняних та міжнародних компаніях.
5. Особливості формування кар'єри у вітчизняному фінансовому секторі, держуправлінні та соціальному секторі.
6. Можливості роботи та побудови кар'єри за кордоном.

7. Безперервна професійна освіта. Навчання в Україні та за кордоном.

Тема 4. Організація як суб'єкт управління кар'єрою

1. Розвиток персоналу та сучасні системи формування управлінських кадрів.
2. Взаємозв'язок стратегії управління компанією та формування кар'єри.
3. Загальні засади створення систем кар'єрного розвитку на організації.
4. Ексклюзивний та інклюзивний підходи в управлінні кар'єрою персоналу.

Тема 5. Фахова орієнтація кар'єри

1. Напрями професійної орієнтації за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».
2. Типи особистісної орієнтації під час виборів кар'єри.
3. Модель типів професійної особистості.
4. Вибір кар'єри. Визначальні чинники. Точкові орієнтири кар'єри.
5. Шлях вибору кар'єри. «Шок від реальності» – практика подолання.
6. Конфлікт віку. Шляхи подолання. Криза «середини кар'єри». Практика подолання.
7. Професіограма: аналіз та вимоги до формування. Практичне застосування професіограм.

Теми практичних занять:

Тема 1. Індивідуальна профдіагностика

1. Поняття кар'єрного потенціалу. Виявлення сильних та слабких сторін особистості.
2. Визначення відповідних видів діяльності, робочих графіків, типів організацій та кар'єр відповідно до індивідуальних особливостей особистості.
3. Основні підходи планування кар'єри.
4. Баланс між роботою та особистим життям.

Тема 2. Самопозиціонування ринку праці

1. Актуальність професійного самопозиціонування у суспільстві нового типу.
2. Пасивне позиціонування.

3. Використання традиційних джерел пошуку роботи: кадрові агенції, ЗМІ, соціальні мережі, знайомства та ін.

4. Активне позиціонування. Розкрутка власного бренду у ЗМІ, професійних спільнотах, експертних заходах тощо.

5. Міфи про самопрезентацію на ринку праці: про написання резюме, проходження інтерв'ю, про особисті зв'язки та ін.

6. Необхідність в індивідуальному кар'єрному консалтингу чи коучінгу.

Тема 3. Форми управління кар'єрою в організації

1. Основні завдання управління кар'єрою у організації.
2. Посадові переміщення працівників.
3. Кадровий резерв та робота з ним.
4. Управління різноманітністю екосистеми персоналу.

Тема 4. Стадії кар'єри персоналу

1. Стадії кар'єри, їх зміст, найважливіші потреби.
2. Етапи життя та стадії кар'єри.
3. Віково-психологічні аспекти планування та організації кар'єри.
4. Об'єктивні та суб'єктивні фактори посадового та професійного просування.
5. П'ять аспектів, які цікавлять працівників у процесі кар'єри.

Тема 5. Самооцінка

1. Основні поняття. Самооцінка як перший рівень розвитку кар'єри.
2. Тестування як засіб самооцінки.
3. Оцінка здібностей та особистих якостей.
4. Методики особистісних тестів Т. Лірі, ММРІ (Міннесотський багатопрофільний особистісний опитувальник), Айзенка, Кеттела, колірного тесту Люшера. Аналіз сильних та слабких сторін.

5. СТРУКТУРА ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ

Теми	Всього, годин	Аудиторні			СРС
		Разом	З них		
			Лекції	Практичні	
Тема 1. Кар'єра як елемент теоретичного осмислення	9	6	4	2	3
Тема 2. Закони кар'єрного розвитку	11	8	4	4	3
Тема 3. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Україні та за кордоном	8	5	3	2	3
Тема 4. Організація як суб'єкт управління кар'єрою	8	5	3	2	3
Тема 5. Фахова орієнтація кар'єри	9	6	4	2	3
Всього	45	30	18	12	15

Примітка: СРС – самостійна робота студентів

6. ЗМІСТ ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Тема 1. Кар'єра як елемент теоретичного осмислення. Висвітлити основні концепції формування кар'єри, розкрити еволюцію розуміння кар'єри як наукового поняття; представити основні результати основних напрямів дослідження кар'єри; розкрити відмінності та взаємозв'язок між кар'єрою та професіоналізмом, особливості формування кар'єру 21 століття – «кар'єра без кордонів»; проведення типологізації кар'єрного розвитку; розглянути нетрадиційні варіанти кар'єрного розвитку: фріланс, дауншифтинг у сучасних умовах, особливості формування кар'єри в умовах пандемії Covid.	4
Тема 2. Закони кар'єрного розвитку. Характеристика стартових умов кар'єри: батьківська сім'я, освіта, особисті характеристики; визначити можливості компенсації несприятливих умов старту; висвітлити кар'єрні мотиви та ціннісні орієнтації, основні фактори мотивація кар'єрного розвитку; визначити особистісні причини кар'єрного успіху; особливості ухвалення кар'єрних рішень; визначити періоди та критичні точки кар'єри; виділити гендерні відмінності під час побудови кар'єри та розкрити напрями	4

мінімізації їх впливу на формування кар'єрного зростання.	
Тема 3. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Україні та за кордоном. Стан та тенденції розвитку ринку праці в Україні в регіональному та фаховому аспектах; розглянути особливості розвитку ринку праці у галузевому розрізі (банківський сектор, страховий, корпоративний в аспекті видів економічної діяльності, зокрема сільськогосподарське виробництво, переробка сировини, оптова і роздрібна торгівля агропродовольством, логістика, маркетинг і т.д.); виділити перспективні ніші в умовах цифровізації та використання інноваційних продуктів в банківському та страховому бізнесі; виділити ризики формування кар'єри в умовах роботизації; розкрити підходи до побудови кар'єри у вітчизняних та міжнародних компаніях; розглянути особливості формування кар'єри у вітчизняному фінансовому секторі, держуправлінні та соціальному секторі; можливості працевлаштування та побудови кар'єри за кордоном; розкрити роль безперервної професійної освіти у побудові успішної кар'єри; відмінності навчання в Україні та за кордоном у формуванні можливостей успішного працевлаштування та формування кар'єрного зростання..	3
Тема 4. Організація як суб'єкт управління кар'єрою. Розкрити напрями розвитку персоналу та сучасні системи формування управлінських кадрів; розглянути взаємозв'язок стратегії управління компанією та формування кар'єри; розкрити загальні засади створення систем кар'єрного розвитку в організації; розглянути ексклюзивний та інклюзивний підходи в управлінні кар'єрою персоналу.	3
Тема 5. Фахова орієнтація кар'єри. Розглянути напрями професійної орієнтації за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»; виділити типи особистісної орієнтації під час виборів кар'єри; висвітлити моделі типів професійної особистості; узагальнити умови та чинники вибору кар'єри, окреслити точкові орієнтири кар'єри; складові етапи вибору кар'єри, виникнення ситуації «Шок від реальності» – практика подолання; заходи мінімізації ризику конфлікту віку, шляхи подолання; особливості кризи «середини кар'єри» та практика подолання; підходи до побудови професіограма: аналіз та вимоги до формування, практичне застосування професіограм.	4
Всього	18

6.2. Практичні заняття

Тема і зміст заняття	К-ть
----------------------	------

	ГОДИН
Тема 1. Індивідуальна профдіагностика. Висвітлити поняття кар'єрного потенціалу, підходи до виявлення сильних та слабких сторін особистості; вивчити підходи до визначення відповідних видів діяльності, робочих графіків, типів організацій та кар'єр відповідно до індивідуальних особливостей особистості; наукові підходи до планування кар'єри; формування балансу між роботою та особистим життям як необхідна умова гармонійного розвитку особистості.	2
Тема 2. Самопозиціонування ринку праці. Розкрити актуальність професійного самопозиціонування у суспільстві нового типу; дати характеристику пасивного позиціонування на ринку праці; розкрити напрями використання традиційних джерел пошуку роботи: кадрові агенції, ЗМІ, соціальні мережі, знайомства та ін.	4
Тема 3. Форми управління кар'єрою в організації. Визначити основні завдання управління кар'єрою в організації; умови раціонального забезпечення посадових переміщень працівників; пояснити необхідність формування кадрового резерву та робота з ним; складові системи управління різноманітністю екосистеми персоналу.	2
Тема 4. Стадії кар'єри персоналу. Розкрити стадії кар'єри, їх зміст, найважливіші потреби; висвітлити етапи життя та стадії кар'єри; окреслити віково-психологічні аспекти планування та організації кар'єри; виділити об'єктивні та суб'єктивні фактори посадового та професійного просування; розглянути п'ять аспектів, які цікавлять працівників у процесі кар'єри.	2
Тема 5. Самооцінка. Розглянути основні поняття, зокрема, самооцінки як першого рівня розвитку кар'єри; метод тестування як засіб самооцінки; підходи до проведення оцінки здібностей та особистих якостей фахівця; вивчити методики особистісних тестів Т. Лірі, ММРІ (Міннесотський багатопрофільний особистісний опитувальник), Айзенка, Кеттела, колірного тесту Люшера. Аналіз сильних та слабких сторін.	2
Всього	12

6.3. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів освіти, зорієнтована на вивчення та поглиблення знань, а також розвиток практичних вмінь щодо практичного

використання інструментів управління кар'єрним зростанням та полягає в наступному:

- ✓ опрацюванні студентами лекційного матеріалу, пошуку та аналізі наукової літератури, нормативно-правових документів та електронних джерел інформації за досліджуваною проблематикою;
- ✓ виконанні завдань щодо підбору спеціальної літератури за темою; практичному вивченні можливостей працевлаштування у вітчизняних умовах та організації пошуку роботи, а також формуванні успішної фахової кар'єри.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з розглядом реальних ситуацій із вітчизняної та зарубіжної практики.

8. ЕЛЕМЕНТИ КОНТРОЛЮ

Аудиторна робота.
Домашні завдання.
Презентація.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Управління діловою кар'єрою: навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Управління персоналом та економіка праці» усіх форм навчання / Г. В. Назарова, І. П. Отенко, С. В. Мішина та ін. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 295 с.
2. Управління діловою кар'єрою: навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Управління персоналом та економіка праці» усіх форм навчання / Г. В. Назарова, І. П. Отенко, С. В. Мішина та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2016. – 295 с.
3. Балабанова Л.В. Організація праці менеджера: навч.посіб. / Л.В.Балабанова, О.П. Сардак. – К.: Професіонал, 2016. – 407 с.
5. Довгань Л.Є. Праця керівника, або практичний менеджмент: навч. посіб. / Довгань Л.Є.. – К.: Ексоб, 2014. – 384 с.

Додаткова:

1. Маклаков А. Г. Профессиональный психологический отбор персонала. Теория и практика. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2008. – 480 с.
2. Мурашко М. І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 435 с.
3. Петрушин В.И. Настольная книга карьериста. – СПб.: Питер, 2002. – 256 с.
4. Хміль Ф. І. Управління персоналом: Підручник для студ. вищ. навч. закл. – К.: Академ-видав, 2006. – 487 с.
5. Якока Л., Новак У. Кар'єра менеджера. – Минск: Попурри, 2002. – 416 с. Інформаційні ресурси в Інтернеті
6. Журнал «Управление персоналом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.top-personal.ru/>
7. Співтовариство кадровиків і спеціалістів з управління персоналом. Режим доступу : <http://hrliga.com/>